

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

26 OKTOBER 1995

BELEIDSBRIEF

Landbouw, tuinbouw en visserij in Vlaanderen Naar een geïntegreerde aanpak

Beleidsprioriteiten 1995-1999

ingediend
door de heer Eric Van Rompuy,
Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

Met deze beleidsbrief wordt voor de periode 1995-1999 een meer concrete uitwerking gegeven van de basisopties vervat in het regeerprogramma. De brief is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaamse Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering of het Vlaamse Parlement worden voorgelegd.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
2. KENMERKEN VAN DE LAND- EN TUINBOUW	4
2.1. Aantal bedrijven en tewerkstelling (1993)	4
2.2. Produktiewaarde (1993)	5
2.3. Buitenlandse handel (1993)	5
2.4. De land- en tuinbouwsector in Europees perspectief	5
2.5. Karakteristieken van de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen	5
2.5.1. Areaal en aantal bedrijven	5
2.5.2. De eindproduktiewaarde	5
2.6. De voedingsindustrie	6
3. UITDAGINGEN EN PROBLEMEN WAARMEE DE VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW WORDT GECONFRONTEERD	6
4. PRIORITEITEN VAN EEN VLAAMS LAND- EN TUINBOUWBELEID	
4.1. Investerings in land- en tuinbouw – Aanpassing VLIF-reglementering	8
4.1.1. Aanpassingen geïnspireerd door wijzigingen in het EU-beleid	9
4.1.2. Vlaamse bijsturing	9
4.1.3. Investerings in de agro-voedingssector	9
4.2. Informatie – Oprichting van een Vlaams landbouwinformatiecentrum	9
4.3. Landbouwvorming – Kwalitatieve opwaardering en aandacht voor milieu-thema's	10
4.4. Landbouw – Milieu	10
4.5. Landbouw – Ruimtelijke ordening	11
4.5.1. Inspraak	11
4.5.2. Kwalitatieve aspecten	11
4.5.3. Kwantitatieve aspecten	11
4.6. Plattelandsontwikkeling	11
4.7. Betrokkenheid van de Vlaamse land- en tuinbouw bij het beleid – Oprichting van een Vlaamse Land- en Tuinbouwraad	12
5. HET VLAAMS VISSERIJBELEID	12
6. KERNCIJFERS VAN DE BEGROTING LANDBOUW (in miljoen frank)	12

1. INLEIDING

De Vlaamse land- en tuinbouw wordt geconfronteerd met drie beleidsniveau's. De grote krachtlijnen worden Europees vastgelegd in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Dit Europees beleid is op zijn beurt afgestemd en beïnvloed door internationale afspraken en akkoorden zoals de op 14 april 1994 in het Marokkaanse Marrakesj ondertekende GATT akkoorden in het kader van de Uruguay-ronde.

Het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is gebaseerd op twee pijlers: een markt- en inkomensbeleid en een structuurbeleid.

In België wordt dit markt- en inkomensbeleid uitgewerkt en uitgevoerd door de federale overheid die tevens toeziet op het kwaliteitsbeleid inzake land- en tuinbouwproducten.

De gewesten zijn ingevolge het Sint-Michielsakkoord sinds 1 januari 1993 bevoegd voor de uitwerking en uitvoering van het structuurbeleid in de land- en tuinbouwsector, enkele anomalieën niet te na gesproken. Het belangrijkste instrument van het Vlaams landbouwstructuurbeleid is het Vlaams landbouw investeringsfonds dat over een jaarlijkse vastleggingsmachtiging van 2,6 miljard beschikt om de investeringen en de installatie in land- en tuinbouw financieel te ondersteunen.

Reeds sedert 1980 werden een aantal bevoegdheden die rechtstreeks of onrechtstreeks een impact hebben op de structuren in land- en tuinbouw overgeheveld naar de gewesten: de ruilverkaveling, de landinrichting, de natuurbescherming, de groengebieden, de bossen, de jacht, de visvangst, de onbevaarbare waterlopen, de polders en de wateringingen en het naschools landbouwonderwijs.

Het was echter pas na de oprichting begin 1994 van een administratie Land- en Tuinbouw (ALT) binnen het Departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de overheveling van het te regionaliseren personeel in juli 1994, dat een autonoom Vlaams landbouwbeleid gestalte kon krijgen.

Het voeren van een samenhangend beleid in een sector die geconfronteerd wordt met drie belangrijke beleidsniveau's is niet eenvoudig. Door de regionalisering ontstaan evenwel nieuwe mogelijkheden om een land- en tuinbouwbeleid te ontwikkelen dat oog heeft voor de specificiteiten van de Vlaamse land- en tuinbouw.

Vooraleer in te gaan op de uitdagingen waarmee de sector momenteel geconfronteerd wordt, is het nuttig de kenmerken van de Vlaamse land- en tuinbouw even van naderbij te bekijken.

Hierbij mag de land- en tuinbouwsector niet te eng opgevat worden. Het landbouwbedrijf dat vóór de Tweede Wereldoorlog een kleinschalige economische entiteit vormde die bijna volledig onafhankelijk van toeleverings- en verwerkende bedrijven optrad, is sindsdien geëvolueerd naar een ontmengd bedrijf dat slechts één van de vele schakels

uitmaakt in een steeds langer en grootschaliger wordende produktiekolom. Het beleid moet inspelen op deze evolutie.

Bovendien levert de landbouw naast economische functies ook een aantal niet-economische bijdragen tot de gemeenschap. De beschikbaarheid van groene en open ruimten, water, diversiteit van biotopen en landschappen worden steeds meer ervaren als wezenlijke elementen van menselijk welzijn. De landbouw moet een bijdrage leveren om deze in stand te houden.

2. KENMERKEN VAN DE LAND- EN TUINBOUW

Vooraleer over te gaan tot een beknopte beschrijving van de karakteristieken van Vlaamse land- en tuinbouwsector dient opgemerkt dat actuele cijfers over de Vlaamse land- en tuinbouw als dusdanig moeilijk te vinden zijn gezien de informatieverzameling i.v.m. de sector in eerste instantie op Belgisch niveau gebeurt.

Ondanks de terugloop in het aantal bedrijven en de tewerkstelling blijft de primaire sector van land- en tuinbouw een zeer belangrijk socio-economisch segment van het Belgische maatschappelijk netwerk wat aan de hand van de hiernavolgende gegevens voor België wordt geïllustreerd.

2.1. Aantal bedrijven en tewerkstelling (1993)

Tabel 1

Aantal bedrijven en totale oppervlakte sinds 1967		
	Aantal bedrijven	Totale oppervlakte (ha)
1967	209.673	1.577.353
1977	131.063	1.458.776
1987	94.565	1.377.161
1990	87.180	1.357.366
1991	84.228	1.350.028
1992	80.974	1.347.211
1993	78.562	1.356.295
1994	75.542	1.365.034

Tabel 2

Tewerkstelling in land- en tuinbouw 1988-1993		
	Aantal personen	uitgedrukt in volwaardige arbeidseenheden
1988	151.855	98.330
1989	147.091	96.043
1990	142.843	94.207
1991	139.210	91.948
1992	132.175	87.989
1993	128.224	85.744

2.2. Produktiewaarde (1993)

Bruto eindproduktiewaarde	249 miljard fr.
akkerbouw	32 miljard fr.
tuinbouw	60 miljard fr.
dierlijke sector	157 miljard fr.
Intermediair verbruik	140 miljard fr.
Bruto toegevoegde waarde	109 miljard fr.
Netto toegevoegde waarde	92 miljard fr.

2.3. Buitenlandse handel (1993)

De 10 voornaamste produkten van de land- en tuinbouwsector vertegenwoordigen aan uitvoerwaarde ruim 105 miljard fr.

De voornaamste ervan zijn :

vers varkensvlees	31,5 miljard fr.
vers rundvlees	21,5 miljard fr.
boter	12,5 miljard fr.
melk	12,0 miljard fr.
sier- en kamerplanten	7,0 miljard fr.

De export van alle agrovoedingsprodukten (land- en tuinbouwprodukten + voedingswaren) beloopt 471 miljard fr tegen een import van 450 miljard fr of een exportsaldo van 21 miljard fr.

Tabel 3

Buitenlandse handel in agro-voedingsprodukten (1993)

	Import	Export	Saldo
Akkerbouw	169 mia fr	162 mia fr	- 7 mia fr
Dierlijke produkten	123 mia fr	183 mia fr	+ 60 mia fr
Tuinbouw- produkten	60 mia fr	66 mia fr	+ 6 mia fr
Andere	97 mia fr	59 mia fr	- 38 mia fr
Totaal	450 mia fr	471 mia fr	+ 21 mia fr

2.4. De land- en tuinbouwsector in Europees perspectief

Vergeleken met het geheel van de Europese landbouw, blijft de Belgische landbouw vooral gericht op vleesproductie (varkens- en rundvlees), suikerbieten, groenten en aardappelen.

Hij wordt gekenmerkt door een sterke intensivering van de produktie, zowel wat betreft de arbeidskrachten als de oppervlakte.

Terwijl de produktiewaarde van de Belgische landbouw ongeveer 3,3 % van het totaal in de Europese Unie bedraagt, vertegenwoordigen de tewerkgestelde arbeidskrachten en de landbouwoppervlakte in het geheel van de Unie respectievelijk slechts 1,2 en 1,1 %.

2.5. Karakteristieken van de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen

Op basis van de 15 mei-telling van 1994 volgt hierna een bondige beschrijving van de karakteristieken van de Vlaamse landbouw.

2.5.1. Areaal en aantal bedrijven

De totale oppervlakte cultuurgrond van België bedroeg op 15 mei 1994 1.365.034 ha. Hiervan is 615.994 ha of 45,1 % in Vlaanderen gelegen.

Van de 51.533 Belgische beroeps-land- en tuinbouwbedrijven vinden we er 33.810 of 66 % in Vlaanderen. Hiervan zijn 81 % landbouw- en 19 % tuinbouwbedrijven.

De beroepstuinbouwbedrijven zijn voor 93 % in Vlaanderen gesitueerd. Hun aandeel neemt toe.

Karakteristiek voor de Vlaamse landbouw is wel de kleine gemiddelde oppervlakte van de bedrijven : \pm 15 ha tegenover \pm 35 ha in Wallonië.

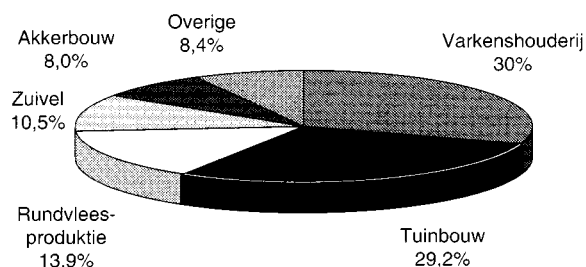
Naast de beroepsproducenten tellen we in Vlaanderen nog 15.432 gelegenheidsproducenten, d.i. 31 % van het totaal aantal verkoopsactieve bedrijven.

2.5.2. De eindproduktiewaarde

Van de totale Belgische bruto land- en tuinbouwproductie, die in 1994 253,6 miljard BF bedroeg, wordt ongeveer 74 % in Vlaanderen geproduceerd, dit in hoofdzaak in drie sectoren die bijna exclusief "Vlaams" zijn, met name de varkenshouderij, de pluimveehouderij en de tuinbouw. In Wallonië is de landbouw veel extensiever met de nadruk op mestvee, akkerbouw en melkvee.

In Vlaanderen zijn de sectoren, in dalende volgorde van belangrijkheid, als volgt gerangschikt : varkenshouderij (30,0 %), tuinbouw (29,2 %), rundvleesproductie (13,9 %), zuivel (10,5 %) en akkerbouw (8,0 %).

De eindproduktiewaarde Vlaamse Land- en Tuinbouw

In Wallonië is deze volgorde gans anders, nl. : rundvleesproductie (35,4 %), zuivel (26,6 %), akkerbouw (27,7 %), tuinbouw (5,1 %) en varkenshouderij (3,7 %).

2.6. De voedingsindustrie

Gezien het belang om uit te gaan van een produktiekolombenadering volgen hierna tot slot enkele cijfers omtrent de voedingsindustrie.

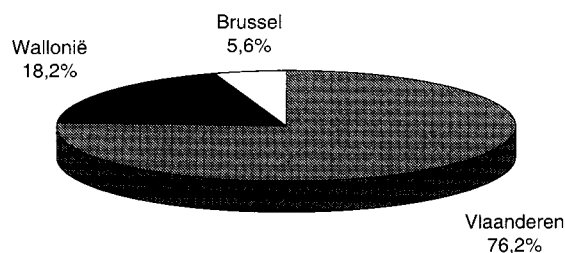
De voedingsindustrie in België kende in 1994 een omzet van 823 miljard frank ; de waarde van de uitvoer van voedingsmiddelen bedroeg in 1993 271 miljard frank.

De voedingsindustrie voert vooral (79,3 %) uit naar EU-partners (Frankrijk 27 %, Nederland 23 %, Duitsland 13 %, Verenigd Koninkrijk 7 %, Italië 4 %) 21 % gaat naar niet EU-landen. Het is vooral die handel die getroffen wordt door de uitvoering van de GATT-akkoorden.

De tewerkstelling in deze sector bedroeg in 1993 87.252 eenheden.

In 1994 werd 76,2 % van de totale omzet van de voedingsindustrie gerealiseerd door vestigingen in Vlaanderen tegenover 18,2 % in Wallonië en 5,6% in Brussel. In vergelijking met 1993 nam de omzet toe met 6,3 % in Vlaanderen en met 4,4% in Wallonië.

Omzet van de voedingsindustrie in België (1994)

In 1994 bedroeg het aandeel van Vlaanderen in de totale investeringen van de voedingsindustrie 74,5 %, dat van Wallonië 20,9 % en dat van Brussel 4,6 %.

Met deze cijfers over de voedingsindustrie in Vlaanderen wordt het belang onderstreept van een leefbare Vlaamse land- en tuinbouwsector als belangrijke grondstoffenleverancier voor deze sector.

3. UITDAGINGEN EN PROBLEMEN WAARMEE DE VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW WORDT GECONFRONTEERD

De Europese land- en tuinbouw wordt momenteel geconfronteerd met de gevolgen van twee belangrijke recent genomen beslissingen :

- de gevoelige liberalisering van de internationale landbouwhandel als gevolg van de GATT-akkoorden die effectief in werking zijn getreden op 1 juli 1995 ;
- en de drastische hervorming waarmee het Europees landbouwbeleid sinds 1993 wordt voorbereid op deze evolutie tot liberalisering.

De bedoeling van de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid die werd beslist in juni 1992 was de concurrentiepositie van de Europese landbouw te verstevigen op de eigen markt en op de wereldmarkt. Cruciaal hierbij was het terugbrengen van de produktie tot niveau's die meer in overeenstemming zijn met de marktvaart.

Door de hervorming werd het principe van prijsondersteuning gedeeltelijk opgegeven ten voordele van een systeem van rechtstreekse inkomenssteun. De interventieprijzen werden afgebouwd zodat ook de exportsubsidies automatisch werden vermindert. Het aandeel van het gemeenschappelijk landbouwbeleid binnen de begroting van de EU is hierdoor fors teruggelopen. In 1995 was nog slechts 47 % van de kredieten bestemd voor landbouw terwijl de sector midden de tachtiger jaren nog goed was voor twee derden van de EU-begroting. Vooral het spectaculair slinken van de boter- melk- en graanvoorraden is hiervoor verantwoordelijk.

Als gevolg van het GATT-akkoord zal de betoelaagde uitvoer van alle landbouwprodukten aan beperkingen worden onderworpen. In functie van de evolutie van de wereldmarkt- en Europese prijzen voor landbouwprodukten zal het betoelaagd uitvoervolume een invloed hebben op de produktiemogelijkheden binnen Europa.

Er zal op twee fronten strijd moeten geleverd worden : binnen de unie en op internationaal vlak. Zowel binnen als buiten de EU wordt de concurrentie immers veel sterker.

Het in de hand houden van de kostprijs van de landbouwproduktie zal hierdoor, meer nog dan in het verleden van doorslaggevend belang zijn.

De vrije wereldhandel houdt ook een aantal opportuniteiten in. Via een offensieve aanpak moet het mogelijk zijn dat onze produkten met een hogere toegevoegde waarde beter toegang vinden in die landen die nu nog afgeschermd zijn en die als gevolg van de liberalisering hun markten moeten openstellen voor onze produkten.

Om onze positie op termijn te kunnen vrijwaren is het ook van belang dat in de internationale akkoorden rekening wordt gehouden met andere elementen dan zuiver handelseconomische. Sociale en milieuaspecten zijn immers belangrijke elementen bij de bepaling van de concurrentiepositie van een land en zijn produktie. Een duurzame produktie zou hierbij de grondslag moeten vormen.

Naast de uitdagingen waarmee de land- en tuinbouwsector op Europees niveau wordt geconfronteerd zijn er ook een aantal moeilijkheden waarmee de sector af te rekenen heeft die een eerder Vlaams of Belgisch karakter vertonen.

In een verstedelijkt gebied als Vlaanderen is het bij gebrek aan voldoende ruimte moeilijker en vergt het grotere inspanningen van de bedrijfsleiding om een land- en tuinbouwbedrijvigheid te ontplooiën die de basismilieukwaliteit respecteert. De overheid moet er daarom over waken dat de zorg voor een voldoende milieukwaliteit in de economische doelstellingen van het beleid wordt geïntegreerd. Vooral de varkenshouderij en geheel de intensieve

veehouderij zullen hierbij inspanningen moeten leveren.

Verscheidende sectoren in de Vlaamse land- en tuinbouw worden thans met specifieke problemen geconfronteerd.

De melkveehouderij ondervindt een geleidelijke melkprijzdruk die aan het inkomen knaagt. De hoge prijzen voor melkquota bemoeilijken overnamen en structuuradaptaties.

De Vlaamse rundvleessector ziet de premies in het kader van het EU-beleid geleidelijk verminderen omdat minder en minder aan de dalende veebezettingseis kan voldaan worden. Daarenboven staan ook de rundvleesprijzen onder sterke druk.

In de meer arbeidsintensieve takken van de land- en tuinbouwsector zoals de tuinbouw er één is, wordt de bedrijfsleider geconfronteerd met hogere sociale lasten en meer sociale verplichtingen, meer bepaald t.o.v. zijn concurrenten in zuidere Europese landen. Kortom de land- en tuinbouw in Vlaanderen heeft te kampen met relatief hoge vergoedingen voor de produktiefactoren.

De glasgroentesector is een bij uitstek exportgerichte sector. Zo exporteerde bijvoorbeeld de tomatensector in 1994 207.000 ton op een totale produktie van 309.000 ton of m.a.w. 67 %. Momenteel ondervindt deze sector heel wat moeilijkheden omwille van de sterke Belgische frank. Er bestaat echter geen alternatief voor dit sterke muntbeleid.

De Vlaamse overheid heeft een aantal maatregelen genomen om de bedrijven uit de tuinbouwsector de mogelijkheid te geven deze moeilijke periode te helpen overbruggen. Concreet gaat het om uitstel van aflossing met verlenging van de toegekende rentesubsidie en van de toegekende waarborg voor de lopende kredieten van glastuinbouw- en witloofbedrijven.

Ondanks de ernstige marktinzinking in bepaalde segmenten wordt toch verwacht dat de tuinbouwsector de meest expansieve sector blijft van de Vlaamse land- en tuinbouw. De produktie van appels en tomaten is in de periode 1988-1994 verdubbeld. De jaarlijkse appelproduktie situeert zich momenteel rond de 500.000 ton, de tomatenproduktie rond de 310.000 ton.

Toch dient er over gewaakt dat de tot nog toe eerder conjuncturele problemen niet evolueren naar structurele problemen. Doorgedreven inspanningen op het gebied van aanbod- en marktverruiming en vooral het verbeteren van de exportprestaties blijven levensnoodzakelijk. Ook het herbekijken van de rol van de coöperatieve veilingen in het licht van de steeds verder gaande concentratie van de distributiesector, moet hierbij mogelijk zijn.

De Vlaamse overheid biedt in dit verband zijn diensten aan om samen met de produktiekolom glasgroenten uitwegen te zoeken om uit de huidige crisis te geraken.

Ook zal de Vlaamse overheid bij de federale overheid blijven aandringen om de glasgroentesector, zoals dat voor andere sectoren in de landbouw reeds het geval is, te compenseren voor de verlie-

zen die de sector leidt, omwille van de recente muntontwaardingen in bepaalde EU-lidstaten. Er dient hierbij maximaal ingespeeld op de mogelijkheden geschapen door de Europese Unie.

Structureel heeft de tuinbouwsector zich het afgelopen decennium ontwikkeld tot het meest geavanceerde onderdeel van onze land- en tuinbouw dat kan beschikken over een ultra-modern produktieapparaat. Er moet dan ook alles aan gedaan worden om deze sector over de huidige problemen heen te helpen. Vooral ook omdat in deze sector nog extra werkgelegenheid wordt geschapen zoals ook blijkt uit onderstaande tabel.

Tabel 4

Vaste tewerkstelling van arbeiders en bedienden in de tuinbouwsector

	1985	1991	1992	1993	1994
groenteteelt	1.354	2.280	2.300	3.003	3.108
bloemisterij	1.944	2.337	2.370	2.274	2.159
tuinaanleg	2.294	3.429	3.500*	3.500*	3.500*
fruitteelt	180	272	290	303	282
boomkwekerij	771	830	890	890	798
TOTAAL	6.543	8.898	9.350	10.062	9.847

* raming

Om aan de hierboven opgesomde uitdagingen het hoofd te bieden zijn structureel goed uitgeruste bedrijven met aan het hoofd deskundige bedrijfsleiders die vlot toegang kunnen vinden tot de voor hen relevante informatie onontbeerlijk. Vooral bedrijven met een familiale dimensie moeten hierbij optimale kansen krijgen. Het streven naar een zo groot mogelijk evenwicht tussen economie en ecologie moet hierbij een maximale zorg zijn.

Er moet daarom een beleid worden ontwikkeld gericht naar :

- toekomstgerichte land- en tuinbouwbedrijven die marktgericht produceren rekening houdend met de draagkracht van het milieu en de verzuchtingen van de maatschappij o.m. inzake dierenwelzijn ;
- een vlotte informatiedoorstroming van gegevens van de overheid en onderzoeksinstellingen naar de sector en van de sector naar de samenleving ;
- een kwalitatief betere en op de actuele noden afgestemde landbouwvorming en omkadering ;
- het uitwerken van de wetgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening dient bedrijfszekerheid te bieden ;
- het opvangen van de specifieke noden in de door de EU als plattelandzone erkende gebieden in Vlaanderen.

Dit beleid moet ontwikkeld worden in overleg met de sector die als produktiekolom zal benaderd worden.

4. PRIORITEITEN VAN EEN VLAAMS LAND- EN TUINBOUWBELEID

4.1. Investerings in land- en tuinbouw – Aanpassing VLIF-reglementering

Zoals reeds gesteld zal een investeringsbeleid in land- en tuinbouw worden gevoerd dat de sector moet wapenen om de uitdagingen van vandaag en van de toekomst aan te gaan. Gezonde bedrijven met een familiale dimensie gericht op een marktgerichte productie staan daarbij centraal.

Op dit moment bevinden de investeringen in de land- en tuinbouwsector zich op een dieptepunt (zie tabellen 5 en 6). De onzekerheid omtrent de toepassing van internationale akkoorden inzake landbouw, maar in Vlaanderen vooral de onduidelijkheid omtrent de milieuwetgeving, in casu VLAREM en het MAP, hebben er voor gezorgd dat de investeringsbelissingen werden uitgesteld. Ook de plotse marktinzinking in de tuinbouwsector was niet van die aard om investeringen aan te moedigen. Het garanderen van voldoende bedrijfs- en rechtszekerheid in de milieuwetgeving zou moeten leiden tot een vriendelijker investeringsklimaat. Hiertoe werd reeds een aanzet gegeven door de snelle regeringsbeslissing omtrent het MAP.

Om expliciet uiting te geven aan de bevoegdheid van de Vlaamse regering inzake investeringsbeleid zal de huidige VLIF-reglementering op korte termijn worden omgezet in een Besluit van de Vlaamse Regering. De omzetting zal gepaard gaan met een bijsturing van de reglementering op basis van een aantal conclusies van de Vlaamse Landbouw-

conferentie tijdens de vorige legislatuur en de recente wijzigingen in het EU-structuurbeleid.

Prioritair wordt beoogd binnen de reglementering maximale ruimte te creëren voor de ondersteuning van milieu-investeringen ; in het bijzonder deze opgelegd door de overheid. Dit met het oog op het realiseren van een duurzame land- en tuinbouw, die rekening houdt met de draagkracht van het milieu en de leefbaarheid van de sector.

Om zijn geloof in de toekomst uit te drukken wil de Vlaamse overheid in het kader van de VLIF-reglementering ook extra aandacht schenken aan de opvolging- en overnameproblematiek in de sector. Gezien het benodigde kapitaal om een bedrijf over te nemen steeds verder toeneemt niet alleen door schaalvergroting maar ook door productierechten en premierechten die moeten betaald worden, stelt zich in het bijzonder bij de installatie van jongeren steeds meer een financieringsprobleem.

Los van de politiek van ondersteuning van de eerste installatie via het VLIF, is het wenselijk via een studieopdracht de ganse overnameproblematiek in de land- en tuinbouwsector te belichten en voorstellen te doen die de overnamedrempel zouden kunnen doen verlagen.

Tot slot zal een initiatief genomen worden om bedrijven in moeilijkheden intensief te begeleiden dit om het aanspreken van de overheidswaarborg zo klein mogelijk te houden en het aantal falingen in de land- en tuinbouwsector zo veel mogelijk te beperken.

TABEL 5

Ingediende VLIF-dossiers tussen 01/04/1992 en 31/03/1993 per bedrijfssector

Bedrijfssector	PARTICULIEREN				LANDBOUWERS- EN TUINDERSCOOPERATIES				TOTAAL			
	Aantal dossiers	Aandeel	Gevraagd krediet-volume	Aandeel	Aantal dossiers	Aandeel	Gevraagd krediet-volume	Aandeel	Aantal dossiers	Aandeel	Gevraagd krediet-volume	Aandeel
Landbouwbedrijf	2.149	65,24%	9.633.299.330	63,83%	0	0,00%	0	0,00%	2.149	65,02%	9.633.299.330	61,38%
Tuinbouwbedrijf	1.145	34,76%	5.458.562.765	36,17%	0	0,00%	0	0,00%	1.145	34,64%	5.458.562.765	34,78%
Landbouwers- en tuinderscoöperatie	0	0,00%	0	0,00%	11	100,00%	601.480.000	100,00%	11	0,33%	601.480.000	3,83%
	3.294	99,67%	15.091.862.095	96,17%	11	0,33%	601.480.000	3,83%	3.305	100,00%	15.693.342.095	100,00%

TABEL 6

Ingediende VLIF-dossiers tussen 01/04/1993 en 31/03/1994 per bedrijfssector

Bedrijfssector	PARTICULIEREN				LANDBOUWERS- EN TUINDERSCOOPERATIES				TOTAAL			
	Aantal dossiers	Aandeel	Gevraagd krediet-volume	Aandeel	Aantal dossiers	Aandeel	Gevraagd krediet-volume	Aandeel	Aantal dossiers	Aandeel	Gevraagd krediet-volume	Aandeel
Landbouwbedrijf	1.452	66,85%	6.210.551.669	68,60%	0	0,00%	0	0,00%	1.452	66,39%	6.210.551.669	62,14%
Tuinbouwbedrijf	720	33,15%	2.842.833.168	31,40%	0	0,00%	0	0,00%	720	32,92%	2.842.833.168	28,44%
Landbouwers- en tuinderscoöperatie	0	0,00%	0	0,00%	15	100,00%	941.650.000	100,00%	15	0,69%	941.650.000	9,42%
	2.172	99,31%	9.053.384.837	90,58%	15	0,69%	941.650.000	9,42%	2.187	100,00%	9.995.034.837	100,00%

4.1.1. *Aanpassingen geïnspireerd door wijzigingen in het EU-beleid*

De wijzigingen in het EU-beleid situeren zich voornamelijk op het vlak van de steun aan de investeringen en minder op de steunverlening aan de eerste installatie.

– De steun aan de investeringen wordt in een ruimer perspectief bekeken. Waar voorheen voor elke investering diende aangetoond dat ze een verbetering van het arbeidsinkomen per volwaardige arbeidskracht meebracht, wordt thans enkel geëist dat de investering een duurzame verbetering van de structuur van het bedrijf meebrengt zonder eisen inzake evolutie van het arbeidsinkomen.

Deze verruiming is van aard om meer bedrijven en meer investeringen in aanmerking te nemen voor steunverlening en de tewerkstelling in de land- en tuinbouw te behouden. Wat het aantal bedrijven betreft mag aangenomen worden dat, gezien het niveau van het toegelaten inkomen, nagenoeg alle Vlaamse beroepsland- en tuinbouwbedrijven principieel in aanmerking kunnen komen voor steunverlening.

– Een andere belangrijke wijziging in het EU-beleid vormt de verhoging van de diverse betoelagbare investeringsbedragen en steunbedragen aangepast aan een verhoging van de investering. Deze verhoging is de eerste sinds 1985.

– Een derde belangrijke wijziging betreft het voorzien van ruimere subsidiemogelijkheden voor investeringen gericht op milieu, dierenwelzijn en hygiëne in de veehouderij.

– Tenslotte worden de gangbare sectoriële beperkingen (varkens-, pluimveesector, ...) gehandhaafd en zelfs uitgebreid in de mestveesector, dit teneinde het structuurbeleid beter af te stemmen op het markt- en inkomensbeleid.

4.1.2. *Vlaamse bijsturing*

Naast de door de EU geïnspireerde wijzigingen zal de reglementering eveneens bijgestuurd worden op basis van de Vlaamse beleidsopties.

– De procedure voor het aanvragen van de steun zal in die zin worden gewijzigd dat de betrokkenheid en rechtszekerheid van de aanvragers verhoogt. Bedrijfsovernames in de land- en tuinbouwsector zijn zeer kapitaalsintensieve aangelegenheden die doordacht en weloverwogen dienen te gebeuren. Daarom zullen er strengere eisen worden gesteld inzake beroepsbekwaamheid en zal het regionale luik van de steun voor bedrijfsovernames door jonge landbouwers op een gemiddeld hoger peil worden gebracht.

– Inzake de regionale steun voor investeringen in een kader van een bedrijfsverbeteringsplan zal het "loopbaanplafond" vervangen worden door een periodeplafond van 6 jaar wat op een getrapte wijze meer ruimte geeft aan de intensieve speculaties in het bijzonder in de tuinbouwsector.

– Een zeer belangrijke wijziging betreft het verhogen van de steun aan investeringen gericht op het milieu en dierenwelzijn die niet in aanmerking kunnen komen voor EU-steun. Door hiervoor regionaal toch een belangrijke tussenkomst te verlenen, zullen de noodzakelijk geachte investeringen gestimuleerd worden.

4.1.3. *Investeringen in de agro-voedingssector*

Er zal maximaal ingespeeld worden op de mogelijkheden voorzien in het kader van de Europese Verordening 866/90. Rekening houdend met de beschikbare middelen zullen naar de verschillende sectoren specifieke beleidsopties en betoelagingsvoorwaarden geformuleerd worden uitgaande van de door de EU goedgekeurde programmatie voor de globale agro-voedingssector.

4.2. *Informatie – Oprichting van een Vlaams landbouwinformatiecentrum*

De land- en tuinbouwer van de toekomst zal niet alleen over de meest geschikte bedrijfsstructuur- en vorming moeten beschikken hij zal tevens op een snelle en permanente wijze toegang moeten hebben tot de meest adequate informatie om de evoluties in de sector op de voet te kunnen volgen.

Het gaat hierbij zowel om landbouwtechnische, economische als juridische informatie, informatie m.b.t. het overheidsoptreden in de sector en alle andere voor de sector relevante informatie.

Bovendien is er gezien het tanende imago van de sector bij het groot publiek een grote behoefte om de Vlaamse land- en tuinbouw en zijn producten beter kenbaar te maken bij de niet-landbouwbevolking.

Er zal een initiatief worden genomen om een Vlaams Landbouwinformatiecentrum op te richten, dat op vijf verschillende vlakken actief moet zijn :

1. *Het verschaffen van algemene informatie over de Vlaamse landbouw voor het groot publiek*

Hiertoe zullen de taken van de op sterven na dood zijnde federale VZW AGRINFO worden overgenomen teneinde een eigen Vlaamse vzw op te richten met gelijkaardige doelstellingen. De sector heeft reeds zijn medewerking toegezegd.

2. *Het verstrekken van informatie over landbouw en voeding voor een gespecialiseerd publiek*

Dit kan gebeuren via de in 1994 door de landbouworganisaties met hulp van de overheid opgerichte vzw NICE (Nutrition Information Centre) NICE maakt publikaties bestemd voor geneesheren en gezondheidsinstellingen en steunt hierbij op wetenschappelijk onderzoek en adviezen van academici.

3. *Het verstrekken van informatie over land- en tuinbouw aan de pers*

Wanneer plots de aandacht wordt gevestigd op bijzondere gebeurtenissen in land- en tuinbouw (hormonen, dierenwelzijn, droogte, residu's, ...) ont-

staat er vanwege de media een korte maar grote vraag naar informatie over de land- en tuinbouw. Journalisten gaan dan overal te rade met dikwijls als gevolg : een gebrekkige, onjuiste en onvolledige berichtgeving over de problemen die zich stellen.

Er is nood aan coördinatie op dat vlak en aan een neutrale woordvoerder voor de media.

Via een landbouwinformatiecel zou snelle en objectieve informatie over de (Vlaamse) landbouw aan de algemene pers kunnen doorgespeeld worden. Deze cel moet de beschikbare informatie coördineren, de dikwijls technisch ingewikkelde informatie vertalen voor het groot publiek en de media indien nodig in contact brengen met nadere gespecialiseerde landbouwinformatie (universiteiten, onderzoekscentra, bedrijven, ...).

4. Het verschaffen van beleidsondersteunende informatie

Door de regionalisering van een belangrijk deel van het landbouwbeleid is er een dringende behoefte ontstaan aan actuele informatie over de Vlaamse land- en tuinbouw. Actuele cijfers over de Vlaamse land- en tuinbouw als dusdanig zijn moeilijk te vinden gezien de informatieverzameling ter zake in eerste instantie op Belgisch niveau gebeurt.

Het moet daarom de taak worden van een socio-economische studiedienst binnen het Vlaams landbouwinformatiecentrum om alle nuttige onderzoeks- en beleidsinformatie te verzamelen en te bestuderen voor het in Vlaanderen te voeren landbouwbeleid. De activiteit van deze studiedienst zou zich vooral situeren op macro-economisch vlak maar ook op micro-economisch vlak zullen er activiteiten worden ontplooid ter ondersteuning van het VLIF. Ook moeten de Europese en federale reglementering en gegevens die belangrijk zijn voor het Vlaams landbouwbeleid worden verwerkt.

De momenteel bij de Administratie Land- en tuinbouw uit één persoon bestaande socio-economische studiedienst kan met dat doel worden uitgebreid.

5. Het verschaffen van technisch-economische informatie voor de land- en tuinbouwers via telecommunicatie

De intensieve Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven hebben nood aan snelle en degelijke informatie voor hun bedrijfsvoering. Het Vlaams Gewest verleent daarom zijn medewerking aan het AGRIS-project van de Financieel-Economische Tijd en de verenigde landbouwpers.

Door het Vlaams landbouwinformatiecentrum zullen gegevens worden bijeengebracht die via het AGRIS-project, dat gebruik maakt van het kabelnetwerk, aan de individuele land- en tuinbouwer ter beschikking zullen worden gesteld.

4.3. Landbouvvorming – Kwalitatieve opwaardering en aandacht voor milieu-thema's

Inzake landbouvvorming zullen voornamelijk twee punten worden aangepakt.

Vooreerst zal er bij de naschoolse vorming meer aandacht worden gegeven aan milieuaspecten. Milieuthema's zoals rationeel gebruik van grondstoffen, diergenees- en gewasbeschermingsmiddelen, geïntegreerde gewasbeschermingstechnieken en duurzame land- en tuinbouw zullen op de voorgrond worden geplaatst. Er zal eveneens voorrang worden gegeven aan vormingsactiviteiten inzake beheerslandbouw.

Ten tweede zal er een kwalitatieve opwaardering worden doorgevoerd van de zogenaamde B-cursus die toegang verleent tot de steunverlening door het VLIF voor eerste installatie. Dit ten einde jongeren die een land- en tuinbouwbedrijf overnemen beter te wapenen om de doorgaans moeilijke opstartfase door te komen.

De Landbouwconferentie was tot de conclusie gekomen dat de bedrijfsleidercursussen van de verschillende algemene centra voor landbouvvorming niet als gelijkwaardig ervaren werden.

Na overleg met de vijf bestaande centra werd daarom besloten een identiek programma voor alle centra te hanteren zowel voor de B-cursus als voor de nieuwe bijkomende specialisatiecursussen die in bepaalde gevallen zullen geëist worden. Ook zullen in bepaalde gevallen stages verplicht worden gesteld.

Om de kwaliteit te verhogen en het niveau van de verschillende centra op hetzelfde peil te brengen wordt een gemeenschappelijk examen per provincie voorzien. Tijdens een dergelijk examen zal van de examinandus gevraagd worden een socio-economische voorstelling te doen van zijn huidig of toekomstig bedrijf. Het slagen in deze gemeenschappelijke proeven en een gunstige beoordeling van de eventuele stage, geeft aanleiding tot het afleveren van een installatie-attest dat de kandidaat toelaat VLIF-steun aan te vragen.

Een ontwerp-besluit dat deze zaken regelt zal op korte termijn aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Op iets langere termijn zullen uitgaande van een grondige doorlichting van de permanente landbouvvorming in al zijn facetten (leerkrachten, cursussen, landbouwcentra en logistiek, doelgroepen) voorstellen worden gedaan voor een reorganisatie en herdefiniëring van deze vorming in Vlaanderen.

4.4. Landbouw – Milieu

Naast economische functies levert de landbouw ook een aantal niet-economische bijdragen tot de gemeenschap. De beschikbaarheid van groene en open ruimten, water, diversiteit van biotopen en landschappen worden steeds meer ervaren als wezenlijke elementen van menselijk welzijn. De landbouw moet en zal verder een bijdrage leveren om deze in stand te houden en te verzorgen.

Landbouw zelf heeft enerzijds rechtstreeks belang bij een goed leefmilieu maar zal anderzijds een aantal opgelegde beperkingen als een hinderpaal ondervinden. Als basisprincipe is het begrip duur-

zame ontwikkeling een na te streven ideaal, zowel voor de landbouw zelf als voor de ganse maatschappij.

Voor bepaalde gebieden kan het verantwoord zijn om beperkingen op te leggen betreffende het gebruik van meststoffen en plantenbeschermingsmiddelen, dit in het belang van de gehele samenleving. Voor de beperkingen die verder gaan dan de basismilieukwaliteit dient een stelsel van vergoedingen van de productieverliezen uitgewerkt.

Er kunnen geen extra beperkingen worden opgelegd zonder dat dit stelsel effectief operationeel is.

Via een evenwichtige en doordachte aanpak van de milieuproblematiek moet het mogelijk zijn dat de landbouwsector een positieve bijdrage levert voor het milieu zonder dat zijn leefbaarheid in het gedrang komt.

De beslissing van de Vlaamse Regering van 13 september 11. inzake het MAP komt aan deze verzuchtingen in zeer ruime mate tegemoet. Als begeleiding bij dit plan zal een actief mestbewerking- en mestverwerkingsbeleid worden ontwikkeld en zullen maatregelen genomen worden om de directe inwerking van mengmest via injectie aan te moedigen.

In gans deze discussie was het garanderen van zo veel mogelijk bedrijfs- en rechtszekerheid van primordiaal belang.

Een sector die ook in de toekomst competitief wil blijven, moet kunnen rekenen op de nodige zekerheid op langere termijn. Dit zal in grote mate het investeringsklimaat bepalen.

4.5. Landbouw – Ruimtelijke ordening

4.5.1. Inspiraak

Ook bij de verdere ontwikkeling en uitwerking van het Structuurplan dient te worden uitgegaan van de sociaal-economische effecten op de Vlaamse land- en tuinbouw. Dit kan o.m. door de ALT en de Vlaamse Landbouwrraad op een betekenisvolle wijze bij het verdere overleg en raadpleging te betrekken.

4.5.2. Kwalitatieve aspecten

De rol van de landbouw zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied dient duidelijk te worden aangegeven : leefbaarheids- en groeikansen, bedrijfs- en rechtszekerheid, vernieuwing en modernisering naast respect voor de basismilieukwaliteit dienen hierbij centraal te staan.

De idee om het landelijk gebied in functie van de diverse subsectoren te differentiëren, hypothekeert de flexibiliteit van de land- en tuinbouw om adequaat in te spelen op de eisen van de vrije markt en om te voldoen aan Vlaamse, federale, E.U. en andere internationale verplichtingen. Andere instrumenten zoals ruilverkaveling en landinrichting,

zijn meer geschikt om een differentiëringsbeleid uit te werken in samenspraak met alle betrokkenen.

De land- en tuinbouw moet kunnen inspelen op eisen die verder gaan dan de basismilieukwaliteit zonder inkomensverlies o.a. door billijke vergoedingen en de mogelijkheid structurele bedrijfsaanpassingen door te voeren, hierbij ondersteund door een doorzichtig en dynamisch vergunningenbeleid. Het landbouwproductie-potentieel mag hierbij echter niet onomkeerbaar aangetast worden.

Bij desaffectatie van bestaande landbouwbedrijfsgebouwen en hun aanhorigheden, dient de herbestemming minstens landbouwverwant te zijn. Agrarische herbestemming blijft evenwel prioritair.

4.5.3. Kwantitatieve aspecten

Het behoud van de huidige landbouwnuttige oppervlakte, zoals aangegeven op de gewestplannen, is noodzakelijk. Het wordt verantwoord door ethische aspecten zoals beveiliging van de voedselvoorziening en de rol van de landbouw als enige leverancier van hernieuwbare grondstoffen, door trendbreuken zoals non-food productie en het extensifiëren van de landbouwproductie en door de verplichtingen die voortvloeien uit een ecologisch verantwoord gebruik van dierlijke meststoffen.

4.6. Plattelandsontwikkeling

In het kader van doelstelling 5b van de Europese structuurfondsen werden op 31 maart 1995 de plattelandsontwikkelingsplannen voor het Meetjesland en de Westhoek-Middenkust goedgekeurd. Beide plannen zullen zo snel mogelijk in uitvoering worden gebracht. Hiertoe zullen de nodige Toezichts- en managementscomités worden opgericht.

Het consolideren van de tewerkstelling in de sector land- en tuinbouw, in de toeleveringssector en in de verhandelende en verwerkende sector van land- en tuinbouwproducten is de hoofddoelstelling van het landbouwluik van beide programma's.

Dit wordt onder meer beoogd via :

- een diversificatie in de land- en tuinbouwproductie ;
- een versterking van de agro-nijverheid ;
- de oprichting van een industrieel mestverwerkingsbedrijf ten behoeve van de sterk geconcentreerde varkensproductie.

Samen met maatregelen inzake hoevetoerisme, sectorbegeleiding en omkadering, met promotie van streekeigen producten betreffen het maatregelen die de ontwikkeling van deze landelijke regio's met hun eigen specifieke problematiek moeten bewerkstelligen.

De totale kostprijs over de periode tot 1999 voor het landbouwluik wordt voor het Meetjesland geraamd op 655 miljoen F waarvan de E.U. 173,8

miljoen F en de Vlaamse overheid 188,7 miljoen F voor haar rekening neemt.

In de Westhoek wordt de kostprijs van het landbouwluk op 1.848 miljoen F geraamd waarvan de E.U. 407,3 miljoen F en de Vlaamse overheid 466,9 miljoen F voor haar rekening neemt.

4.7. Betrokkenheid van de Vlaamse land- en tuinbouw bij het beleid – Oprichting van een Vlaamse Land- en Tuinbouwrap

Ingaand op een algemene wens van de Vlaamse Landbouwconferentie zal met het oog op het voeren van een gestructureerd overleg met de sector een aangepast adviesorgaan in het leven worden geroepen. Een Vlaamse Land- en Tuinbouwrap met vertegenwoordiging vanuit de diverse geledingen (landbouworganisaties, dienstverlenende, toeleverings-, commercialisatie- en verwerkingssectoren) zal hiertoe worden opgericht. Het secretariaat van deze Vlaamse Land- en Tuinbouwrap zal waargenomen worden door de Administratie Land- en Tuinbouw.

5. HET VLAAMS VISSERIJBELEID

Het Vlaams Gewest is bevoegd voor het structuurbeleid in de zeevisserijsector. Een sector die vooral plaatselijk in het kustgebied een belangrijke economische impact heeft.

Algemeen wordt geschat dat er ongeveer 8000 personen in de visserijsector tewerkgesteld zijn, wanneer de ganse produktiekolom in overweging wordt genomen (reders, vissers, vismijnen, handel, verwerking, toeleveringsbedrijven, werven, haveninstallaties, ...).

Daar waar de vloot op 1 januari 1992 nog uit 205 eenheden bestond met een totaal vermogen van \pm 108.000 PK (\pm 79.000 kW) en 27.000 BT, is de vloot gedurende de laatste 3 jaar fel verminderd.

Ingevolge de verminderde rentabiliteit van de vaartuigen, maakten heel wat reders gebruik van de mogelijkheden die geboden werden door de beëindigingspremie van het Vlaams Gewest om hun vaartuig te laten slopen.

De laatste slopingsgolf heeft er toe geleid dat er in Vlaanderen nog 157 vaartuigen overblijven met een vermogen van 65.382 kW en 22.757 BT.

10 % van deze vaartuigen zijn in handen van Nederlandse rederijen die op die manier vissen op het Belgisch quotum maar geen enkele toegevoegde waarde leveren in ons land. Deze druk vanuit Nederland om met Nederlands kapitaal Vlaamse rederijen op te kopen om op die manier op het Belgisch quotum te vissen houdt aan.

De aanvoer in 1994 door Vlaamse vissersvaartuigen in de eigen havens bedroeg 21.372 ton voor een totaal bedrag van 2.236 miljoen F.

Naast deze aanvoer in eigen havens voerden onze vaartuigen in vreemde havens, vooral Nederlandse,

nog 8400 ton aan voor een totaal bedrag van 770 miljoen F.

De totale aanvoer van de Vlaamse vissersvaartuigen in 1994 bedroeg aldus ongeveer 30.000 ton vis voor een bedrag van 3 miljard F.

De laatste beschikbare gegevens van 1993 tonen dat 162.000 ton visserijproducten ingevoerd werden voor een totaal bedrag van 24,2 miljard F. Daarnaast werd 45.000 ton uitgevoerd voor een waarde van 7,7 miljard F. Uit deze cijfers blijkt dat Vlaanderen in zeer grote mate afhankelijk is van de invoer van visserijproducten.

Het beleid van het Vlaams Gewest inzake visserij stoelt vooral op de uitvoering van het in 1993 goedgekeurd besluit tot ondersteuning van de zeevisserij. Er zullen initiatieven worden ontwikkeld om de rendabiliteit van de visserijactiviteiten te verhogen :

- vernieuwing en modernisering van de vloot ;
- experimentele visserijprojecten ;
- in het kader van tijdelijke samenwerkingsverbanden ;
- projecten in het kader van gemengde vennootschappen ;
- ontwikkeling van de aquicultuur ;
- inrichting van de kustzone ;
- uitrusting van de vissershavens ;
- verwerking en afzet van visserijproducten ;
-

Vanaf 1996 zal de Administratie Land- en Tuinbouw (ALT) instaan voor de administratieve begeleiding en afhandeling van de dossiers op basis van dit besluit. Zij beschikt hiervoor over een budget van 75 miljoen F.

Verder zal vanuit de Vlaamse overheid ook maximaal ingespeeld worden op de mogelijkheden die in het doelstelling 5b programma voor de Kustzone en in het communautair initiatief PESCO voorzien zijn. De Europese steun in het kader van het 5b programma visserij belooft ongeveer 124 miljoen F voor het PESCO programma ongeveer 78 miljoen F.

6. KERNCIJFERS VAN DE BEGROTING LANDBOUW

	(in miljoen frank)		
	1994	1995	1996
Landbouwinvesteringsfondsen	2.600,0	2.600,0	2.623,5
Landbouwworming	123,6	121,3	120,2
Plattelandsontwikkeling	26,3	68,7	93,7
Zeevisserij	-	-	75,0
Werkingskosten	30,0	29,8	24,3

